Sþ. **177. Svar** [101. mál]

fjármálaráðherra við fyrirspurn frá Kjartani Jóhannssyni um greiðslu opinberra gjalda með skuldabréfum.

1. Greiðsla opinberra gjalda með skuldabréfum.

Samkvæmt gögnum ráðuneytisins hefur fjármálaráðherra heimilað 127 sinnum á árunum 1980–1987 greiðslu opinberra gjalda með skuldabréfum eða sambærilegum skuldaviðurkenningum umfram það sem mælt hefur verið fyrir um í sérstökum lögum. Á meðfylgjandi yfirliti sést um hve háar fjárhæðir er að ræða á verðlagi hvers árs, lengd lánstíma og vaxtakjör. Rétt er að taka fram að í öllum tilvikum var krafist bankaábyrgðar, fasteignaveðs eða sambærilegrar tryggingar fyrir skuldabréfunum, nema annað sé sérstaklega tekið fram í yfirlitinu.

Í yfirlitinu eru ekki birt nöfn einstakra gjaldenda, en þeir einungis sundurliðaðir í einstaklinga og lögaðila. Engar beinar lagareglur eru til um upplýsingaskyldu ráðuneytisins í þessum efnum, en með hliðsjón af ákvæðum 115. gr. laga nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, með síðari breytingum, treystir ráðuneytið sér ekki til þess að verða við beiðni um nafnbirtingu. Í nefndu lagaákvæði er kveðið á um þagnarskyldu skattstjóra, umboðsmanna skattstjóra, ríkisskattstjóra, skattrannsóknarstjóra og ríkisskattanefndar um þær upplýsingar sem þessir aðilar komast að í sýslan sinni um tekjur og efnahag skattaðila. Á meðan ekki eru í gildi sérstakar reglur að því er varðar fjármálaráðuneytið er eðlilegt að líta svo á að sami trúnaður gildi um þau afskipti sem ráðuneytið hefur af málefnum einstakra gjaldenda.

2. Lagaheimildir.

Í skattalögum er skýrt kveðið á um gjalddaga opinberra gjalda og dráttarvexti sem gjaldendum ber að greiða sé ekki staðið í skilum á lögbundnum gjalddögum. Yfirleitt er ekki að finna í lögum ákvæði um heimild stjórnvalda til að breyta gjalddögum opinberra gjalda eða falla frá dráttarvaxtatöku.

Svo hefur verið litið á að fjármálaráðuneytinu væri skylt að sjá til þess eftir föngum að réttilega álögð gjöld og lögbundnir dráttarvextir af þeim innheimtust í ríkissjóð. Í þessari skyldu ráðuneytisins felst einnig sú eina heimild sem það hefur til að semja um greiðslufrest eða falla frá innheimtu hluta skuldar. Ef staða skuldara og trygging fyrir skattkröfu er það léleg að telja má víst að skuldin sé að verulegu leyti töpuð hefur ráðuneytinu verið talið heimilt að ganga til samninga við skuldara um greiðslufyrirkomulag skuldar og jafnvel falla frá hluta skuldarinnar gegn tryggingu fyrir greiðslu eftirstöðva. Einkum eru slíkir samningar réttlætanlegir af hálfu ráðuneytisins ef þeir eru liður í óformlegum nauðasamningum eða víðtækara samkomulagi skuldara við lánardrottna.

Reynt er að leggja mat á stöðu skuldara í hverju tilfelli þegar beiðni berst um greiðslufrest. Afstaða er síðan tekin til beiðninnar með það í huga hvernig best er tryggður hagur ríkissjóðs.

Yfirlit um útgefnar heimildir til móttöku skuldabréfa sem greiðslu opinberra gjalda 1980–1987.

Dagsetning	Gjaldandi	Tegund gjalda	Upphæð	Skilmálar
1980:				
Febrúar	Einstaklingur	Þinggjöld	8 263 365	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, 2% vextir
1981:				
Desember	Lögaðili	Söluskattur	300 000	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, lögleyfðir vextir
1982:				
Júní	Lögaðili	Vextir og viðurlög	126 573	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, 2,5% vextir
Júní	Lögaðili	Vextir og viðurlög	500 192	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, 2,5% vextir
Október	Lögaðili	Söluskattur og þinggjöld	680 908	Verðtryggt skuldabréf til 12 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Október	Lögaðili	Þinggjöld	942 981	Verðtryggt skuldabréf til 12 ára, hæstu lögleyfðir vextir
		Samtals 1982	2 250 654	
1983:				
Maí	Lögaðili	Þinggjöld	8 965 853	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Júní	Lögaðili	Þinggjöld	2 726 883	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Júní	Lögaðili	Söluskattur og þinggjöld	1 605 430	Verðtryggt skuldabréf til 8 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Ágúst	Lögaðili	Þinggjöld	1 662 551	Verðtryggt skuldabréf til 6 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Október	Lögaðili	Þinggjöld	722 608	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Október	Lögaðili	Söluskattur	1 702 994	5 verðtryggð skuldabréf í 5 ár hvert, 2 verðtryggð skuldabréf í 10 ár hvort, hæstu lögleyfðir vextir
Október	Lögaðili	Söluskattur	996 035	Verðtryggt skuldabréf til 1 árs, hæstu lögleyfðir vextir
Nóvember	Lögaðili	Söluskattur	300 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir Breytt í febrúar 1984 í bréf til 5 ára
Nóvember	Lögaðili	Söluskattur	909 078	4 verðtryggð skuldabréf til 4 ára hvert, hæstu lögleyfðir vextir
Nóvember	Lögaðili	Þinggjöld	658 857	Verðtryggt skuldabréf til 8 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Þinggjöld	995 083	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Þinggjöld	4 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, 3% vextir
Desember	Lögaðili	Þinggjöld	2 783 322	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Þinggjöld og launaskattur	7 831 695	Verðtryggt skuldabréf til 6 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Þinggjöld	2 007 403	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Þinggjöld og launaskattur	1 010 895	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir

Dagsetning	Gjaldandi	Tegund gjalda	Upphæð	Skilmálar
Desember	Einstaklingur	Þinggjöld	590 082	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Þinggjöld og launaskattur	1 804 885	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Þinggjöld	101 683	Verðtryggt skuldabréf til 2 ára, hæstu lögleyfðir vextir
		Samtals 1983	41 375 287	
1984:				
Janúar	Lögaðili	Þinggjöld og launaskattur	2 489 135	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Febrúar	Lögaðili	Söluskattur	750 667	3 verðtryggð skuldabréf til 4 ára hvert, hæstu lögleyfðir vextir
Mars	Lögaðili	Þinggjöld	770 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Apríl	Lögaðili	Þinggjöld	664 036	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Apríl	Lögaðili	Þinggjöld	3 135 960	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Júní	Lögaðili	Launaskattur og söluskattur	2 670 267	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Júní	Lögaðili	Þinggjöld	472 606	Verðtryggt skuldabréf til 1 árs, hæstu lögleyfðir vextir
Júní	Einstaklingur	Söluskattur	130 000	Verðtryggt skuldabréf til 2 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Júlí	Lögaðili	Þinggjöld, launaskattur og söluskattur	6 703 816	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Október	Lögaðili	Söluskattur	131 257	Verðtryggt skuldabréf til 3 mánaða, hæstu lögleyfðir vextir
Október	Lögaðili	Söluskattur	1 563 571	Verðtryggt skuldabréf til 6 mánaða, hæstu lögleyfðir vextir
Nóvember	Lögaðili	Þinggjöld, söluskattur og launaskattur	1 800 000	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Nóvember	Lögaðili	Söluskattur	547 135	Verðtryggt skuldabréf til 2 ára, 8% vextir
Nóvember	Lögaðili	Vörugjald og þinggjöld	2 000 977	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Launaskattur, söluskattur og þinggjöld	5 432 832	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Söluskattur	350 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Einstaklingur	Tekjuskattur	90 000	Verðtryggt skuldabréf til 6 mánaða, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Þinggjöld	4 289 172	Skuldabréf til 7 mánaða, engir vextir né veð
Desember	Lögaðili	Söluskattur	150 000	Verðtryggt skuldabréf í 2 ár, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Söluskattur	2 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Söluskattur	765 000	Verðtryggt skuldabréf til 1 árs, hæstu lögleyfðir vextir
		Samtals 1984	36 906 431	

Dagsetning	Gjaldandi	Tegund gjalda	Upphæð	Skilmálar
1985:				
Janúar	Lögaðili	Vextir og viðurlög	315 000	Verðtryggt skuldabréf í 1 ár, hæstu lögleyfðir vextir
Janúar	Lögaðili	Söluskattur og launaskattur	700 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Janúar	Lögaðili	Söluskattur	4 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Janúar	Lögaðili	Söluskattur	5 115 175	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, 5% vextir
Janúar	Lögaðili	Söluskattur og þinggjöld	589 043	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Janúar	Lögaðili	Söluskattur	1 200 000	Verðtryggt skuldabréf til 2 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Febrúar	Lögaðili	Þinggjöld og launaskattur	1 156 617	Verðtryggt skuldabréf til 2 ára, 5% vextir
Febrúar	Einstaklingur	Söluskattur	223 396	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, 5% vextir
Febrúar	Lögaðili	Launaskattur og þinggjöld	1 900 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Febrúar	Einstaklingur	Vörugjald og söluskattur	517 861	Verðtryggt skuldabréf til 20 mánaða, hæstu lögleyfðir vextir
Febrúar	Einstaklingur	Söluskattur	400 000	Verðtryggt skuldabréf til 6 mánaða, 4% vextir
Mars	Lögaðili	Söluskattur	580 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Mars	Lögaðili	Söluskattur	200 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, 5% vextir
Mars	Einstaklingur	Þinggjöld	340 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Mars	Lögaðili	Vörugjald	500 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Mars	Einstaklingur	Söluskattur	58 644	Verðtryggt skuldabréf til 18 mánaða, hæstu lögleyfðir vextir
Apríl	Lögaðili	Launaskattur	4 525 739	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, 4% vextir
Apríl	Lögaðili	Söluskattur	650 000	Verðtryggt skuldabréf til 18 mánaða, hæstu lögleyfðir vextir
Apríl	Lögaðili	Söluskattur	900 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 mánaða, hæstu lögleyfðir vextir
Apríl	Lögaðili	Söluskattur, launaskattur og þinggjöld	2 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Apríl	Einstaklingur	Þinggjöld	278 436	Verðtryggt skuldabréf til 1 árs, hæstu lögleyfðir vextir
Apríl	Lögaðili	Þinggjöld, launaskattur og söluskattur	1 301 447	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Apríl	Lögaðili	Þinggjöld, launaskattur og söluskattur	1 107 000	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Júní	Lögaðili	Söluskattur og þinggjöld	1 200 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Júní	Lögaðili	Launaskattur	947 444	Verðtryggt skuldabréf til 2 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Júní	Lögaðili	Söluskattur	600 000	Verðtryggt skuldabréf til 6 mánaða, hæstu lögleyfðir vextir
Júní	Einstaklingur	Söluskattur	371 897	Verðtryggt skuldabréf til 6 mánaða, hæstu lögleyfðir vextir
Júlí	Lögaðili	Söluskattur	1 200 000	Verðtryggt skuldabréf til 1 árs, hæstu lögleyfðir vextir

Dagsetning	Gjaldandi	Tegund gjalda	Upphæð	Skilmálar
Júlí	Lögaðili	Söluskattur og launaskattur	1 300 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Júlí	Lögaðili	Launaskattur	545 267	5 verðtryggð skuldabréf til 10 ára hvert, hæstu lögleyfðir vextir
Júlí	Lögaðili	Söluskattur	1 894 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Júlí	Einstaklingur	Söluskattur	308 964	Óverðtryggt skuldabréf til 1 árs, 32% vextir
Júlí	Lögaðili	Launaskattur og söluskattur	1 600 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Ágúst	Lögaðili	Söluskattur	642 615	13 víxlar, alls í um 2 ár
Ágúst	Lögaðili	Söluskattur	224 720	Verðtryggt skuldabréf til 2 ára, 4% vextir
Ágúst	Lögaðili	Söluskattur	1 069 413	Óverðtryggt skuldabréf til 6 mánaða, 30,5% vextir
Ágúst	Lögaðili	Söluskattur	4 303 517	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Ágúst	Lögaðili	Söluskattur	292 000	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, 5% vextir
September	Lögaðili	Söluskattur	3 200 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, 5% vextir
September	Lögaðili	Söluskattur	1 050 345	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
September	Lögaðili	Söluskattur	1 600 000	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
September	Lögaðili	Söluskattur	811 065	Óverðtryggt skuldabréf til 4 mánaða, 30,5% vextir
September	Lögaðili	Söluskattur	1 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 10 mánaða, hæstu lögleyfðir vextir
September	Lögaðili	Söluskattur og launaskattur	23 210 868	Óverðtryggt skuldabréf til 6 ára, 22% vextir
September	Lögaðili	Söluskattur	1 292 753	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, 5% vextir
September	Lögaðili	Söluskattur	1 100 000	2 verðtryggð skuldabréf, 600 000 til 2½ árs, 500 000 til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
September	Lögaðili	Söluskattur og launaskattur	2 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
September	Lögaðili	Söluskattur	550 000	Óverðtryggt skuldabréf til 4 mánaða, 32% vextir
Október	Lögaðili	Söluskattur	4 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, 5% vextir
Október	Lögaðili	Vörugjald	1 200 000	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Október	Lögaðili	Söluskattur	1 720 621	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, 5% vextir
Október	Einstaklingur	Þinggjöld	150 000	Verðtryggt skuldabréf til 18 mánaða, 4% vextir
Október	Lögaðili	Vörugjald	7 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, 5% vextir
Október	Lögaðili	Söluskattur, þinggjöld og launaskattur	6 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, 5% vextir
Október	Einstaklingur	Þinggjöld	500 000	Verðtryggt skuldabréf til 2 ára, 5% vextir
Október	Lögaðili	Söluskattur	1 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, 5% vextir
Október	Lögaðili	Söluskattur og launaskattur	620 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, 5% vextir
Desember	Lögaðili	Söluskattur og þinggjöld	7 500 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir

Dagsetning	Gjaldandi	Tegund gjalda	Upphæð	Skilmálar
Desember	Lögaðili	Söluskattur	2 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Desember	Lögaðili	Söluskattur	1 858 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
		Samtals 1985	114 421 847	
1986:				
Janúar	Lögaðili	Söluskattur og þinggjöld	2 300 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Febrúar	Lögaðili	Söluskattur og launaskattur	3 220 453	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Febrúar	Lögaðili	Söluskattur og launaskattur	700 000	Verðtryggt skuldabréf til 10 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Febrúar	Einstaklingur	Tekjuskattur	100 000	Verðtryggt skuldabréf til 2 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Febrúar	Lögaðili	Söluskattur	643 154	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Mars	Lögaðili	Söluskattur	9 000 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Apríl	Einstaklingur	Söluskattur	640 000	Verðtryggt skuldabréf til 9 mánaða, hæstu lögleyfðir vextir
Apríl	Einstaklingur	Þinggjöld	586 058	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, 5% vextir
Maí	Lögaðili	Þinggjöld	525 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Maí	Lögaðili	Söluskattur og launaskattur	2 636 096	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Ágúst	Lögaðili	Launaskattur og þinggjöld	456 741	Verðtryggt skuldabréf til 6 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Ágúst	Einstaklingur	Söluskattur	217 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
September	Einstaklingur	Söluskattur	1 699 247	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Október	Lögaðili	Söluskattur	2 330 118	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, 5% vextir
		Samtals 1986	25 053 597	
1987:				
Mars	Einstaklingur	Söluskattur	558 890	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Apríl	Einstaklingur	Þinggjöld	755 030	Verðtryggt skuldabréf til 10 ára, engir vextir
Apríl	Lögaðili	Söluskattur, launaskattur og þinggjöld	350 000	Verðtryggt skuldabréf til 5 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Maí	Lögaðili	Söluskattur, launaskattur og þinggjöld	1 555 000	Verðtryggt skuldabréf til 3 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Maí	Einstaklingur	Þinggjöld	1 506 000	Verðtryggt skuldabréf til 6 ára, 5% vextir
Júní	Lögaðili	Söluskattur og launaskattur	44 027 853	Verðtryggt skuldabréf til 8 ára, hæstu lögleyfðir vextir
Október	Einstaklingur	Þinggjöld	484 562	Verðtryggt skuldabréf til 4 ára, hæstu lögleyfðir vextir
		Samtals 1987	49 237 335	